

افغانستان

وضعیت معلولیت‌ها و معلولان

علی نوری

انستیتوت ملی بهداشت افغانستان
National Institute for Public Health

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

سرشناسه: نوری، علی، ۱۳۶۳ -

عنوان و نام پدیدآور: افغانستان: وضعیت معلولیت‌ها و معلولان / علی نوری.

مشخصات نشر: قم: توانمندان، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری: ۵۵۱ ص.: نقشه.؛ ۵/۲۱×۵/۱۴ س.م.

شابک: ۱-79-6216-622-978: ۱۰۰۰۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

یادداشت: کتابنامه.

موضوع: معلولان -- افغانستان

People with disabilities -- Afghanistan

شناسه افزوده: دفتر فرهنگ معلولین

رده بندی کنگره: HV۱۵۶۸

رده بندی دیویی: ۳۶۲/۴

شماره کتابشناسی ملی: ۸۶۸۶۳۲۶

www.ketab.ir

انتشارات توانمندان

ناشر تخصصی معلولیت و معلولان

 tavanmandan_com

دفتر فرهنگ معلولین
دارالقلم للعلومین
Handicap Cultural Center

انتشارات توانمندان
Tavanmandar Publications

افغانستان: وضعیت معلولیت‌ها و معلولان

پدیدآورنده: علی نوری

نوبت چاپ: اول، پاییز ۱۴۰۰

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۲۱۶-۷۹-۱ ISBN: 978-622-6216-79-1

ناشر: توانمندان شمارگان: ۳۰۰ نسخه قیمت: ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال

قم، بلوار محمدمین، خیابان گلستان، کوچه ۱۱، پلاک ۴، دفتر فرهنگ معلولین

تلفن: ۰۲۵-۳۲۹۱۳۴۵۲ فکس: ۰۲۵-۳۲۹۱۳۵۵۲ همراه: ۰۹۱۲۵۵۲۰۷۶۵

www.HandicapCenter.com , info@handicapcenter.com

www.DataDisability.com , www.Tavanmandan.com

فهرست

۹

مقدمه

فصل اول: نگاهی به افغانستان

- افغانستان..... ۱۵
- افغانستان در دوره معاصر..... ۶۸
- دین و مذهب در افغانستان..... ۸۰
- شعر نو در افغانستان..... ۸۳
- وضعیت روزنامه‌نگاری و نشریات..... ۹۳
- نهادهای معلولیتی در افغانستان..... ۱۴۷

فصل دوم: حقوق و قانون

- قانون حقوق و امتیازات معلولین..... ۱۵۷
- ایجاد قانون ملی حقوق و امتیازات اشخاص دارای معلولیت..... ۱۷۶
- قانون حقوق و امتیازات مجروحین، معلولین، مقوقدین و ۱۷۸
- مقررات معلولیت..... ۱۸۲
- نقص حقوق معلولین در افغانستان..... ۱۸۷
- حمایت از افراد دارای معلولیت..... ۲۰۰
- اجرای قانون حقوق اشخاص دارای معلولیت..... ۲۰۴
- حقوق سیاسی معلولان..... ۲۰۷
- وضعیت حقوق بشری معلولان در افغانستان..... ۲۱۰
- آسیب معلولان ذهنی در افغانستان..... ۲۱۲
- فعالیت‌های کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان..... ۲۱۴

فصل سوم: مراکز و نهادها

- ۲۳۱..... فعالیت‌های مؤسسه رهیاب
- ۲۳۹..... کانون ناشنوایان افغانستان
- ۲۴۱..... بنیاد زنان و کودکان نابینای افغانستان
- ۲۴۴..... آسایشگاه‌های معلولین ذهنی در افغانستان
- ۲۴۵..... بنیاد بصیرت: وضعیت معلولان افغانستان
- ۲۵۰..... مرکز اجتماعی معلولین
- ۲۵۳..... توانبخشی صلیب سرخ در افغانستان

فصل چهارم: افراد دارای معلولیت

- ۲۵۹..... معجز کابلی
- ۲۶۱..... نوید
- ۲۶۲..... کاتب دروازی
- ۲۶۳..... عبدالباقي (باقي کابلي)
- ۲۶۴..... عبدالخالق
- ۲۶۶..... عبدالعلی بارکزی
- ۲۷۰..... عباس کریمی
- ۲۷۴..... سید میرحسین حسینی
- ۲۷۵..... حبیب‌الله نوید
- ۲۸۳..... لینا و لیدا
- ۲۸۴..... ربابه محمدی
- ۲۹۱..... نجم‌الدین عادل
- ۲۹۲..... محمدرضا نظری
- ۲۹۳..... سید عبدالعلی حسینی
- ۲۹۵..... ولی محمد امیری
- ۲۹۷..... سید علی موسوی
- ۳۰۰..... مطیع الله مطمئن
- ۳۰۵..... مرتضی عبدی
- ۳۰۸..... صدیقه بلخی

- ۳۱۱..... وحدت احمدیار
۳۱۳..... شاه عالمی و نعمتی
۳۱۶..... بنفشه یعقوبی
۳۱۸..... ابوذر فدوی
۳۱۹..... مصطفی مشفق کاظمی

فصل پنجم: هجرت و کوچ

- ۳۲۷..... هجرت محمد ابراهیمی به سوئد
۳۴۶..... رنج مهاجران معلول
۳۵۹..... عزت نفس معلولان مهاجر
۳۶۸..... رفع موانع تبعیضی، فرهنگی و قانونی معلولان
۳۶۹..... حمایت از معلولان افغانستانی
۳۷۴..... نمایشگاه «شوق یک اتفاق»
۳۷۸..... آموزش معلول کودکان افغانستانی
۳۸۱..... کارگاه دستان پر توان

فصل ششم: یک تجربه در روزنامه نگاری

- ۳۸۷..... روشندان (ماهنامه انجمن نابینایان افغانستان)

فصل هفتم: ورزش

- ۴۰۹..... موفقیت کاروان معلولین افغانستان در پارالمپیک
۴۱۲..... معلولان افغانستان از حمایت‌های قانونی تا رفتارهای تبعیض آمیز
۴۱۷..... موفقیت بر روی ویلچر

فصل هشتم: فرهنگ و ادبیات

- ۴۲۹..... گفتار و نگارش معلولان افغانستان
۴۴۰..... نابینایان فراموش شده
۴۴۴..... تجلیل از روز جهانی ناشنویان و نابینایان (عصای سفید) در بلخ
۴۴۶..... عصای سفید، تجلیل از روز جهانی نابینایان
۴۵۰..... عصای سفید در فضای سیاه

مقدمه

حدود نیم قرن است که کشور افغانستان در شعله‌های جنگ و نزاع‌های داخلی و طایفه‌ای یا مذهبی گرفتار است، علاوه بر آن فقر و دیگر آسیب‌های فرهنگی و اجتماعی زمینه‌ساز افوایش معلولیت در افغانستان شده و آمار انواع معلولیت‌ها در این کشور نسبت به دیگر کشورها بیشتر شده است. از دیگر سو، اقدامات پزشکی و توانبخشی، نیز آموزش و پرورش استثنایی و نهادها و مراکز دولتی و مردمی گسترش و فراگیری مطلوب ندارد. به ویژه اطلاع‌رسانی درباره معلولیت‌ها و معلولان هم سامان یافته و فعال نیست. از این رو اطلاعات ما درباره معلولان این کشور اندک است. البته در دو دهه اخیر فعالیت‌های تخبگان در داخل کشور و نیز کنشگران مدنی افغانستانی مقیم دیگر کشورها افزایش یافته و شاهد رشد جریان تحول خواه در جامعه هدف و در فرهنگ ویژه معلولیت هستیم.

آنچه اهمیت معلولیت‌های افغانستان را مهم‌تر ساخته، آسیب‌ها و معلولیت‌های اجتماعی در این کشور است. فقر، بی‌عدالتی، تبعیض‌ها، مشکلات کودکان و نوجوانان مثل عدم تغذیه کافی و مناسب، مشکلات جامعه زنان، اعتیاد و دیگر مشکلات و آسیب‌های این‌چنینی به دلیل تأثیرات ریشه‌ای و مضاعف و تخریب اجتماعی گسترده، وضع افغانستان را نگران‌کننده ساخته است. افغانستان دارای مشکلات زمینه‌ای هم هست؛ اقوام بسیار و متعدد و متنوع با ساختارهای اجتماعی و فرهنگی ناهمگون و تكثر مذاهب و فرهنگ‌های دینی را نباید دست کم پنداشت، اینها دارای تأثیرهای دامنه‌دار در تخریب اجتماعی هستند.